Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

[redacted]

TER BESLISSING

Directoraat Generaal Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke Ondersteuning
Team E

[redacted]

Datum
20 september 2022

Kenmerk

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
2

Aan Staatssecretaris Deadline: 27 september 2022

nota

Aanbieding TK vervolgaanpak Eén tegen eenzaamheid 2022 - 2025

1. Aanleiding

Op 30 augustus heeft u ingestemd met het programmaplan Eén tegen eenzaamheid 2022 – 2025 waarmee dit kabinet eenzaamheid in Nederland bestrijdt. Dit is een vervolgaanpak van het programma dat in 2018 is gestart en tot en met 2022 loopt. Middels deze nota vragen we u in te stemmen om het programma Eén tegen eenzaamheid 2022 – 2025 met bijgevoegde brief aan te bieden aan de Tweede Kamer. Deze brief zal 27 september aan de Kamer gestuurd worden. Vervolgens zal 28 september – de eerste dag van de Week tegen eenzaamheid - het programma worden gepresenteerd aan betrokkenen.

2. Geadviseerd besluit

We adviseren u om de Tweede Kamer te informeren over de aanpak van eenzaamheid in Nederland in deze kabinetsperiode door het toesturen van de aanbiedingsbrief (bijlage 1) en het actieprogrammaboekje Eén tegen eenzaamheid 2022 – 2025 (bijlage 2).

3. Kernpunten

Het programma Eén tegen eenzaamheid 2022 - 2025 bouwt voort op de aanpak uit 2018 - 2022, waarin de succesvolle elementen volgens de beleidsevaluatie van onderzoeksbureau HHM (2019 – 2021) worden voortgezet en nieuwe kansen en lessen zijn doorvertaald.

De kern van de vervolgaanpak 2022 – 2025 bestaat uit drie actielijnen:
1. Meer bewustwording in de samenleving over eenzaamheid;
2. Meer maatschappelijk initiatief tegen eenzaamheid, en;
3. In alle gemeenten een lokale aanpak tegen eenzaamheid.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. het vorige programma zijn:
- Het programma is een aanpak gericht op eenzaamheid onder *alle leeftijden en groepen* (i.p.v. alleen 75+'ers).
- **Actielijn 1.** Niet alleen de omstanders worden met de publiekscampagne tot een 'klein gebaar' gestimuleerd, *ook mensen die zelf eenzaam zijn worden gestimuleerd* daar iets aan te doen.
- **Actielijn 2**. Ook landelijke partijen die iets op terrein van eenzaamheid doen, maar niet specifiek voor ouderen, worden uitgenodigd om deel te worden van de Nationale Coalitie tegen eenzaamheid. En we geven het

maatschappelijk initiatief een extra financiële impuls door een regeling in te richten. Deze werken we de komende periode uit.
- **Actielijn 3.** Gemeenten kunnen we met de extra middelen van het kabinet nu ook financieel aanmoedigen. Komende drie jaar geven we gemeenten geld om bijvoorbeeld een lokale kartrekker voor de lokale coalitie tegen eenzaamheid aan te stellen of een effectieve interventie op te schalen.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
Dit kabinet kiest voor 'omzien naar elkaar' (ONE). Ook staat in het coalitieakkoord 'we zetten de maatschappelijke coalitie 'Een tegen eenzaamheid' voort.' Met Eén tegen eenzaamheid wordt op concrete en actiegerichte wijze handen en voeten gegeven aan deze brede ambitie van ONE.

De Tweede Kamer is in december 2021 geïnformeerd over de voortgang en opbrengsten van het actieprogramma van 2018 t/m 2021. Ook is de Kamer toen geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van het programma Eén tegen eenzaamheid. In december 2022 zal de Tweede Kamer weer een voortgangsbrief ontvangen.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
De eerste twee weken van augustus hebben partijen de mogelijkheid gehad op een conceptversie van het programma te reageren. We hebben ervoor gekozen om maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeenten, die geparticipeerd hebben bij de beleidsevaluaties van het programma, te laten meelezen. Ook de wetenschappers van de WAC, adviseurs uit het ondersteuningsaanbod voor gemeenten en de Adviescommissie Eenzaamheid hebben het programmaplan van feedback kunnen voorzien. In totaal gaat het om zo'n dertig partijen.

Over het algemeen zijn de reacties positief: men herkent zich in de richting die we de komende periode met het programma inslaan. In het bijzonder is men enthousiast over:
- Het evenwicht dat het programmaplan vindt tussen het voortbouwen op het vorige programma en het verbreden van de doelgroep de komende periode;
- De verbreding van de focus van de publiekscampagne: van de activatie van alleen omstanders, naar de activatie van ook mensen met gevoelens van eenzaamheid zelf;
- De extra middelen voor een lokale kartrekker, die een lokale coalitie tegen eenzaamheid kan opzetten en coördineren;
- De focus op de verdere kennisopbouw – en de toepassing van werkzame elementen in de aanpak eenzaamheid, zodat de aanpak meer structureel en effectief kan worden.

De communicatie rond de lancering van het programmaboekje Eén tegen eenzaamheid 2022 – 2025 is als volgt:
- Woensdag 28 ~~oktober~~ sept vindt het openingsevent van de Week tegen Eenzaamheid plaats. Tijdens dit evenement vindt de lancering van het vervolgprogramma plaats. Het netwerk van Eén tegen eenzaamheid is tijdens dit event aanwezig.

- Verder plaatsen we een persbericht op Rijksoverheid.nl en communiceren we over het vervolgprogramma via de website van Eén tegen eenzaamheid en de nieuwsbrief naar betrokken partijen.

c. Financiële en personele gevolgen
Uit de beleidsevaluatie van HHM (2021) blijkt dat directe betrokkenheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een belangrijke factor is voor het functioneren en het succes van het programma. Daarom zal tot en met 2025 de regie en het initiatief van Eén tegen eenzaamheid bij het ministerie van VWS blijven liggen in de vorm van een programmateam. Dit team blijft de volgende taken uitvoeren:

- Het verbinden van de verschillende programmaonderdelen;
- Communicatie en campagne-uitingen gericht op het creëren van bewustwording in de samenleving;
- De ondersteuning van de lokale aanpak, met informatie, een toolkit en adviseurs;
- Het stimuleren van samenwerking tussen publieke en private partijen;
- Het leggen van verbindingen tussen landelijk maatschappelijk initiatief en lokale aanpakken;
- Wetenschappelijke kennis en inzichten terugleggen bij andere programmaonderdelen;
- Het leggen van verbindingen met andere ministeries en programma's van het Rijk gericht op gezondheidsbevordering en welzijn.

Voor dit programmaplan stelt het kabinet jaarlijks 10 miljoen euro extra beschikbaar bovenop de structurele middelen, die het vorige kabinet beschikbaar heeft gesteld voor Eén tegen eenzaamheid. De structurele middelen bedragen 5 miljoen euro per jaar. In totaal is er dus jaarlijks 15 miljoen euro voor Eén tegen eenzaamheid beschikbaar.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Intern: DMO, DLZ, FEZ, Jeugd
Extern:

- Maatschappelijke organisaties en bedrijven, waaronder Oud Geleerd Jong Gedaan, Het Zuidelijk Toneel, Ouderenfonds, PostNL, Stichting met je hart, Sociaal Werk Nederland, het OranjeFonds en Resto van Harte.
- Gemeenten, waaronder de VNG, Den Haag, Utrecht, Zoetermeer, Kampen en Groningen.
- Wetenschappers, waaronder Anja Machielse (Universiteit voor Humanistiek), Cretien van Campen (SCP), Maaike Verhagen (Radboud Universiteit), Rick Kwekkeboom (Hogeschool van Amsterdam), Henk Smid (ZonMw) en Jan-Willem van de Maat (Movisie).

f. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

g. Toezeggingen
Afgedaan: U heeft toegezegd om de Tweede Kamer in september 2022 te informeren over de vervolgaanpak van het actieprogramma Eén tegen

eenzaamheid. Met het toezenden van deze brief en het programma voldoet u aan deze toezegging.

Datum
20 september 2022

Kenmerk

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Persoonsgevens van de opsteller van de nota.